

23. Халина М.В. Система факторов производства в экономике инновационного типа / М.В. Халина // Вестник Адыгейского государственного университета. – Серия «Экономика». – Вып. № 4 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://cyberleninka.ru/article/n/sistema-faktorov-proizvodstva-v-ekonomike-innovatsionnogo-tipa>.
24. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс / Пер. с англ. Под научн. ред. О.И. Шкаратана. М.: ГУ-ВШЭ, 2000. – 608 с.
25. Помылев А.А. Информационная экономика: эволюционный подход к анализу / А.А. Помылев // Известия Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена. – 2007. – № 45. – Т. 19. – С. 197–202.
26. Борисов А.Б. Большой экономический словарь / А.Б. Борисов. – М. : Книжный мир, 2003. – 895 с.
27. Большой энциклопедический политехнический словарь. 2004 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://nmm.me/blogs/agentFX/bolshoy_enciklopedicheskiy_politehnicheskii_slovar/.
28. Полонский В.М. Словарь по образованию и педагогике / В.М. Полонский. – М. : Высш. шк., 2004. – 511 с.

Бояринова К. О.

Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт»

НАУЧНЫЕ ПОДХОДЫ К ФАКТОРНОЙ КОМПЛЕКТАЦИИ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ СРЕДЫ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

Резюме

Статья посвящена исследованию научного задела факторной комплектации производственной среды как формации отдельных сред производственной системы инновационно ориентированного промышленного предприятия. Раскрыты факторы производства индустриальных и постиндустриальных теорий факторов производства. Рассмотрены современные научные взгляды на трансформацию факторов производства. Определено, что производственная среда предприятия является интегрированной формацией отдельных функциональных сред, представляет собой комплекс условий, созданных факторами производства. Предложен состав элементарных сред, которые в комплексе формируют производственную среду промышленного предприятия.

Ключевые слова: производство, факторы производства, производственная среда, субъектная промышленно-производственная среда; среда финансового оборота; среда производственных мощностей; материальная инновационная среда производства; нематериальная инновационная среда производства.

Boyarynova K. O.

National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"

SCIENTIFIC APPROACHES TO FACTOR BATCHING IN PRODUCTION ENVIRONMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISE

Summary

The article is devoted for studying the scientific groundwork of factor complement of production environment as a formation of certain environments of production system of innovation oriented industrial enterprise. There were revealed the factors of production of industrial and postindustrial theories of production factors. There were considered the modern scientific views on the transformation of factors of production. It was determined that the enterprise production environment is an integrated formation of separate functional environments that are complex of conditions formed by production factors. A composition of element environments that in complex form a production environment of industrial enterprises was proposed.

Keywords: production, factors of production, production environment, subjective industrial and production environment; financial turnover environment; environment of production facilities; tangible innovative production environment; intangible innovative production environment.

УДК 338

Братюк В. П.

Мукачевський державний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ

Досліджено теоретичні питання механізмів платоспроможності та фінансової стійкості страховиків. Виявлено головні особливості, які б дозволили правильно визначити напрями розв'язання основних проблем щодо втрати платоспроможності.

Ключові слова: фінансова надійність, платоспроможність, запас платоспроможності, параметри оцінювання платоспроможності, фінансова безпека.

Постановка проблеми. Повноцінний розвиток страхового ринку дає помітний поштовх росту національної економіки, оскільки страхування є ефективним способом трансформації заощаджень населення у довгострокові інвестиції. В сучасних

умовах страхування є важливим та необхідним видом діяльності, який забезпечує реалізацію державної соціальної політики, економічну стабільність, розвиток підприємництва, ефективний захист від численних ризиків тощо.

Ефективне функціонування страхових компаній значною мірою залежить від рівня їхньої платоспроможності та фінансової надійності. Лише за умови належних рівнів цих показників страхові компанії спроможні нормально функціонувати сьогодні і забезпечити зростання власного фінансового потенціалу в майбутньому, тому забезпечення платоспроможності страховиків – одне з пріоритетних завдань, особливо з урахуванням сучасних економічних процесів, які супроводжують економіку нашої країни.

Зауважимо, що неплатоспроможність страховиків може негативно позначатися на фінансових результатах діяльності інших учасників страхових відносин, призвести до їх неплатоспроможності. Для підприємців це може означати втрату інвестиційного капіталу, а для клієнтів – зниження привабливості страхування.

В зв'язку з цим актуальності нині набувають дослідження теоретико-методологічних та організаційно-методичних питань забезпечення платоспроможності страхових компаній, розробка системи засобів та інструментів її дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями дослідження даної проблематики займалася низка вчених України та зарубіжжя, таких як: Н. Адамчук, Д. Бабич, В. Базилевич, О. Барановський, Н. Внукова, К. Воблий, О. Гамакочка, Т. Гварліані, А. Ермошенко, М. Клапків, О. Козьменко, А. Манес, Л. Нечипорук, С. Осадець, Л. Рейтман, А. Самойловський, О. Слюсаренко, К. Турбіна, В. Шахов, Я. Шумелда.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість робіт, присвячених дослідженню платоспроможності, аналіз наукових праць свідчить, що питання діяльності страхових компаній України, управління та покращення механізмів платоспроможності та умов її забезпечення недостатньо розроблені як у теоретичному, так і в методично-практичному аспектах.

Метою статті є дослідження механізмів підвищення платоспроможності страховиків, що функціонують на страховому ринку України, та виявлення головних особливостей, які б дозволили правильно визначити напрями розв'язання основних проблем, з якими доводиться стикатися страховикам у разі втрати платоспроможності.

Виклад основного матеріалу. Проблема платоспроможності страхових компаній посідає одне з провідних місць у теоретичних і практичних розробках у сфері страхового бізнесу. Увага питанням платоспроможності страхової компанії приділялася разом із виникненням самого страхування. В сучасних умовах функціонування страхового ринку існують моделі оцінки платоспроможності, на основі яких створені і використовуються на практиці відповідні державні нормативи. Страхові організації використовують моделі країн Європейського Союзу. Завданням існуючих моделей оцінки платоспроможності є визначення мінімального розміру власних, вільних від зобов'язань засобів страхової компанії як основної умови її динамічної платоспроможності, наявність якої гарантує, з заданою імовірністю, що компанія на визначеному проміжку часу зуміє виконати усі свої зобов'язання перед страхувальниками.

Провівши аналіз платоспроможності страхових компаній і стан нормативної системи оцінки платоспроможності страхових компаній України порівняно з вимогами до платоспроможності в країнах Європейського Союзу, можна зазначити, що одним із

найважливіших критеріїв щодо фінансових результатів діяльності страхових компаній як стабілізуючого чинника економіки та соціальної сфери є досягнення ними реальної платоспроможності. Вирішення проблеми науково-методичного забезпечення певного рівня платоспроможності страхових компаній потребує розгляду критеріїв і методів її оцінки.

Найважливішою характеристикою фінансового стану страховика є фінансова надійність для страхувальників та платоспроможність. Саме з цієї причини страхові компанії в Україні є об'єктом постійного нагляду та контролю з боку держави через регулятивну діяльність спеціального уповноваженого органу в особі Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг [1].

Комплексний підхід до визначення фінансової надійності страхових компаній запропонували фахівці Українського товариства актуаріїв [2, с. 484–485]. За цим підходом показник надійності є інтегрованим та визначається за формулою:

$$K_n = \sqrt[3]{K_l \times K_p \times K_r},$$

де K_l – коефіцієнт ліквідності активів;

K_p – коефіцієнт платоспроможності;

K_r – коефіцієнт рентабельності страховиків.

Фінансова надійність страхової компанії, що дуже важливо при формуванні страхового портфелю для страховика та при укладанні договорів страхування для страхувальників, насамперед визначається її рівнем платоспроможності, який має підтримуватись постійно. Найважливішою характеристикою фінансової надійності страхової компанії є платоспроможність.

Платоспроможність страхової компанії – це можливість своєчасно і в повному обсязі відповісти за своїми зобов'язаннями. Це означає здатність у будь-який наперед взятий час виконувати зобов'язання із укладених договорів страхування. Інакше кажучи, під платоспроможністю розуміють вартість активів страхової компанії, що перевищує вартість її зобов'язань або дорівнює їй [3, с. 19].

Платоспроможність – це здатність страховика відповісти за своїми зобов'язаннями, які, в свою чергу, поділяються на:

- зовнішні зобов'язання – це зобов'язання перед страхувальниками, бюджетом, позабюджетними цільовими фондами, контрагентами, своїми партнерами тощо. Їх обсяг є основним при визначенні рівня платоспроможності страховика;

- внутрішні зобов'язання – це зобов'язання перед засновниками, акціонерами, філіями, працівниками.

За обсягом перевагу мають зовнішні зобов'язання, які можна поділити на страхові та інші. Обсяг зовнішніх зобов'язань є основним показником для визначення платоспроможності.

У західних країнах страхові компанії поряд зі страховою діяльністю здійснюють фінансову та інвестиційну, тому у страховика виникають фінансові й інвестиційні зобов'язання, які впливають на його платоспроможність

У практиці страхування вважається, що якщо активи страхової компанії більші, ніж прийняті зобов'язання, то вона має достатній рівень платоспроможності.

Основними умовами відповідного рівня платоспроможності страхової компанії, відповідно до Закону України, є:

- наявність сплаченого статутного фонду;
- наявність гарантійного фонду;
- створення страхових резервів, які будуть достатніми для майбутніх страхових виплат;

– перевищення фактичного запасу платоспроможності страховика над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності.

Згідно чинного законодавства, страховики повинні відповідно до обсягів страхової діяльності підтримувати належний рівень фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів).

Фактичний запас платоспроможності (ФЗП) страховика визначається вирахуванням із вартості майна (загальної суми активів – ΣA) страховика суми нематеріальних активів (ΣHA) і загальної суми зобов'язань (ΣZ) та ΣA , у тому числі й страхових:

$$\text{ФЗП} = \Sigma A - \Sigma HA - \Sigma Z.$$

Для забезпечення відповідного рівня платоспроможності за вимогами законодавства фактичний запас платоспроможності (ФЗП) повинен перевищувати нормативний його запас (НЗП) на будь-яку дату. Тобто постійно повинна виконуватись умова: $(\text{ФЗП}) > (\text{НЗП})$.

Детальний порядок визначення та економічний зміст фактичного та нормативного запасу платоспроможності наведено в літературних джерелах, які висвітлюють фінанси страхових компаній [4, с. 485–489; 5, с. 347–352; 6, с. 253–259].

Отже, можна побачити, що при оцінці платоспроможності страхової компанії розглядаються склад і структура капіталу страхової компанії, виділяючи в якості основної частини фінансові ресурси. Фінансові ресурси страхової компанії – це залучений капітал, який деякий час являє собою сукупність тимчасово вільних засобів страховика [7, с. 43].

Фінансові ресурси страхової компанії складаються із власного та залученого капіталів, які, в свою чергу, включають (рис. 1):

Таким чином, фінансові ресурси страхової компанії складаються з двох основних частин: власного та залученого капіталу, причому запозичена частина капіталу переважає власний капітал. Це обумовлено галузевою специфікою.

Показник платоспроможності використовується в процесі аналізу фінансового стану підприємств, оскільки високий рівень платоспроможності характеризує страхову компанію як таку, що може виконати свої зобов'язання перед клієнтами, що і є запорукою доброго фінансового стану компанії. З метою оцінки платоспроможності застосовують коефіцієнти, які комплексно характеризують фінансовий стан підприємства.

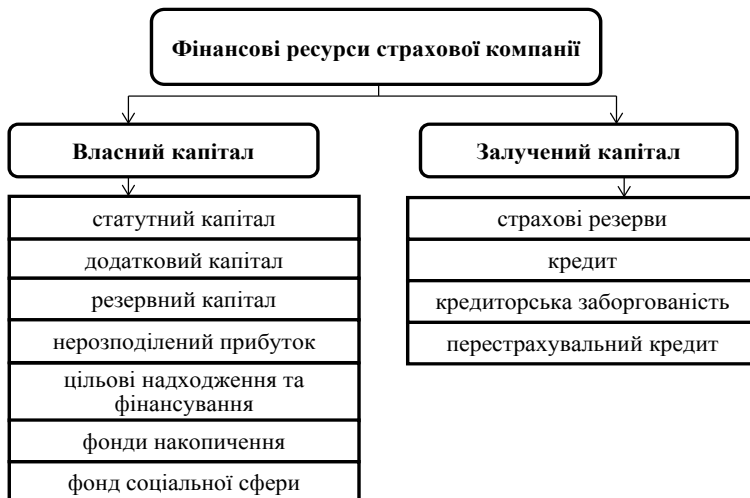

Рис. 1. Фінансові ресурси страхової компанії

Для проведення поглибленого аналізу фінансової надійності, на нашу думку, потрібно фінансові відносні показники, які дозволяють надати характеристику запасу платоспроможності страхової компанії залежно від обсягів страхових резервів та здійснення страхових виплат, активів, а також поточних зобов'язань:

1. Коефіцієнт фінансової спроможності – визначає платоспроможність страхової компанії щодо виконання своїх зобов'язань за страховими виплатами.

2. Коефіцієнт страхового покриття – характеризує достатність страхових резервів страхової компанії для здійснення страхових виплат. Даний коефіцієнт може знижуватися, якщо страхова компанія здійснює неефективні інвестиції за рахунок страхових резервів.

3. Коефіцієнт ліквідності страхових резервів – характеризує достатність страхових резервів компанії, які можуть бути використані для погашення поточних зобов'язань. Цей коефіцієнт показує, скільки грошових одиниць страхових резервів припадає на кожну грошову одиницю зобов'язань за договорами страхування.

Законом України встановлюється мінімальний розмір статутного фонду страхової компанії [1], заснованої на національному капіталі, еквівалентний 1 млн. євро для страховиків, які займаються видами страхування іншими, ніж страхування життя, та 1,5 млн. євро – для страховиків, які займаються страхуванням життя за валютним обмінним курсом.

З метою додаткового забезпечення страхових зобов'язань в Україні страховики можуть на підставі договору створити фонд страхових гарантій, що виступає юридичною особою. Джерелами формування коштів фонду виступають:

- добровільні відрахування від страхових резервів, сформованих страховиками, котрі діють в Україні;

- доходи від розміщення цих коштів.

Розмір відрахувань до фонду страхових гарантій та порядок використання їх встановлюють страховики, які є його учасниками. Кабінет Міністрів України може ухвалювати рішення про створення фондів страхових гарантій за напрямками страхування. Процес перевірки платоспроможності страхової компанії досить складний. Для здійснення перевірки залучають найрізноманітніших спеціалістів: страхових актуаріїв, фахівців-аналітиків з питань інвестицій і т. п.

Світовий досвід свідчить про використання різних підходів до визначення платоспроможності страховиків. Але думки вчених єдині в тому, що при недостатності страхових резервів для виплати страхового відшкодування страховик зобов'язаний бути спроможним здійснювати виплати за рахунок власних коштів. Ці власні кошти і становлять запас (резерв, маржу, межу,) платоспроможності понад ту платоспроможність, яка забезпечується сформованими страховими резервами.

У закордонній страховій практиці для характеристики платоспроможності страховика використовується показник рівня достатності покриття власними коштами (Capital Adequacy Ratio або CAR), який розраховується таким чином [8, с. 240; 9, с. 85]:

$$CAR = \frac{F - N}{N} \cdot 100\%,$$

де F – фактичний рівень платоспроможності;
N – нормативний рівень платоспроможності.

Доцільність використання цього показника фінансовими менеджерами страхових компаній зумовлюється існуванням загальноєвропейських (у США це, наприклад, система IRIS (Insurance Regulation Information System)) експертних якісних оцінок достатності покриття зобов'язань страховика власними коштами. Для закордонних страховиків, які здійснюють ризикове страхування, рекомендовані параметри оцінювання платоспроможності, наведені в таблиці 1.

Таблиця 1
Інтегральне якісне оцінювання платоспроможності страховика

Значення CAR, %	Оцінка покриття
<0	Недостатнє
від 0 до 25	Нормальне
від 26 до 50	Добре
від 51 до 75	Надійне
>76	Зразкове

Джерело: [8, с. 381; 10, с. 240]

У практиці господарювання рівень платоспроможності страхової компанії є показником, за яким здійснюється постійний контроль з боку:

- фінансової служби самого страховика;
- державного уповноваженого органу контролю;
- аудиторських служб;
- рейтингових агенцій.

У результаті дослідження та порівняння вимог до платоспроможності страхових компаній в Україні та у країнах Європейського Союзу можна зробити висновок про те, що вимоги Європейського Союзу більш точно регламентують платоспроможність страхових компаній. Така ситуація склалася перш за все через значно більш розвиненого ринку страхових послуг, а також потужного досвіду у сфері регулювання страхової діяльності.

Нормативна методика визначення платоспроможності страховика, що застосовується на вітчизняному страховому ринку, та рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків у країнах ЄС виконують тільки контролюючу функцію на конкретну дату розрахунку показника, не враховують динаміки змін показника та не надають інформації щодо рекомендацій з підвищення платоспроможності. Це свідчить про обмеженість застосування нормативної методики розрахунку та порівняння

фактичного і нормативного запасів платоспроможності для визначення платоспроможності страхової компанії, необхідність більш детального аналізу платоспроможності страховика та механізмів забезпечення максимальної платоспроможності та фінансової стійкості страхової компанії.

Висновки і пропозиції. Важливою складовою фінансової безпеки страхової компанії є платоспроможність, яка означає здатність страховика за будь-яких обставин своєчасно виконувати грошові зобов'язання, визначені законодавством та укладеними договорами страхування. Проведені дослідження дозволяють дати визначення фінансової безпеки страхової компанії – це здатність страховика виконувати прийняті на себе страхові та інші зобов'язання за умови забезпечення належного рівня фінансової стійкості страхових операцій.

Платоспроможність засвідчує можливість суб'єктів ринку (страховиків) виконати насамперед свої страхові зобов'язання згідно з умовами договору страхування перед страхувальниками (клієнтами). Саме наявність відповідної суми для здійснення страхової виплати (відшкодування) у визначений час і характеризує рівень платоспроможності страховика, тому можна стверджувати, що платоспроможність – один з найважливіших чинників страхового бізнесу – виступає своєрідним потенціалом для виконання страховиками своїх функцій у ринковій економіці в цілому. Неспроможність страховика покрити страховий ризик може призвести до порушення безперервності процесу відтворення, спричинити банкрутство страховика, дестабілізувати діяльність ринкової економіки і навіть зруйнувати механізми її саморегуляції.

Отже, проблема платоспроможності страховиків була і залишається актуальною в умовах функціонування страхового ринку України.

Викладене вище дає підстави стверджувати, що сучасна вітчизняна система оцінки платоспроможності страховиків не дозволяє отримувати повною мірою об'єктивні дані про страховиків і, відповідно, має суттєві недоліки. Саме тому на часі удосконалення існуючих підходів до визначення маржі платоспроможності страховиків, що, на нашу думку, полягає в:

- переході на міжнародні стандарти фінансової звітності;
- забезпеченні адекватної оцінки платоспроможності страхових компаній шляхом урахування комплексу ризиків;
- запровадженні контролю рівня платоспроможності страхових компаній, тобто встановлення індикаторів платоспроможності.

Список літератури:

1. Про внесення змін до Закону України «Про страхування»: Закон України від 04.10.2001 р. № 2745–111 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 7. – С. 50.
2. Страхування: [підручник] / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008. – 1019 с.
3. Олійник І.А. Платоспроможність страхової компанії: сутність та значення / І.А. Олійник // Вісник ХНУ. Серія «Економічні науки». – 2008. – № 4. – Т. 3. – С. 18–21.
4. Закон України «Про внесення змін в Закон України «Про страхування»-2001» від 07.11.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://on2.docdat.com/docs/64/index-192_61-2.html. – 2001.
5. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків» від 17.03.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua/217.html>.
6. Гаманкова О.О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: [монографія] / О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2009. – 283 с.
7. Єрмошенко А.М. Нова політика у сфері платоспроможності страхових компаній Європейського Співтовариства / А.М. Єрмошенко // Фінанси України. – 2007. – № 11. – С. 103–109.
8. Грищенко Н.Б. Основи страхової діяльності: [учеб. посіб.] / Н.Б. Грищенко. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 352 с.
9. Жеребко А.Э. Совершенствование финансового менеджмента рискованных видов страхования / А.Э. Жеребко. – М.: Анкил, 2003. – 128 с.
10. Бігдаш В.Д. Страхування: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / В.Д. Бігдаш. – К.: МАУП, 2006. – 448 с.

Братюк В. П.

Мукачевский государственный университет

ИССЛЕДОВАНИЕ МЕХАНИЗМА ПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ УКРАИНЫ

Резюме

Исследованы теоретические вопросы механизмов платежеспособности и финансовой устойчивости страховщиков. Выявлены основные особенности, которые позволили правильно определить направления решения основных проблем по потере платежеспособности.

Ключевые слова: финансовая надежность, платежеспособность, запас платежеспособности, параметры оценки платежеспособности, финансовая безопасность.

Bratiuk V. P.

Mukachevo State University

STUDY MECHANISM SOLVENCY OF INSURANCE COMPANIES UKRAINE

Summary

Theoretical question the mechanisms of solvency and financial stability of insurers. Revealed the main features that would correctly identify the main directions of solving problems with loss of pay.

Keywords: financial reliability, solvency, solvency, solvency assessment parameters, financial security.

УДК 339.138:7.012 – 027.131:159.937.511/515

Бучинська О. В.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ПСИХОЛОГІЯ КОЛЬОРУ ЯК МЕТОД ЯКІСНОГО МАРКЕТИНГУ

Розглянуто таке актуальне питання сучасного маркетингу, як психологія кольору, розкриваються причини, чому колір викликає у людей позитивні або ж негативні емоції по відношенню до того або іншого товару, магазину. Розповідається, які кольори краще всього використовувати для реклами продукції та позиціонування бренду в цілому. Кольорокорекція розглядається як один з інноваційних методів якісного маркетингу майбутнього.

Ключові слова: маркетинг, колір, хроматичні та ахроматичні кольори, брендинг, кольорокорекція.

Постановка проблеми. Психологія кольору в контексті його сприйняття – один з найцікавіших, але разом з цим найбільш неоднозначний аспект маркетингу. А колір, в свою чергу, є одним з найважливіших чинників дії на покупця. Він є важливою ланкою в ланцюгу невербального спілкування, оскільки може викликати непередбачувану емоційну реакцію. Але більшість сьогоденних розмов про колір та його сприйняття проходять на рівні здогадок, необґрунтованих теорій та неофіційних даних. Щоб вплинути на цю тенденцію і дати правильне трактування зразкам споживачької поведінки, необхідно дослідити максимально надійні теорії кольору та його ролі у прийнятті споживачем рішення про купівлю.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню психології кольорів та їх впливу на споживачьку активність присвячені роботи таких видатних західних науковців різних часів, як Г. Клар, Х. Вольфард, Л. Буш, К. Гете, Е. Юнгер, К. Кестлін. Майже всі наукові праці в цій сфері ґрунтуються на тестах Люшера та Роршарха, які за правом вважаються класичними в цій сфері. Психолог Стенфордського університету професор Дженіфер Аейкер описала свої дослідження цього важливого питання у роботі «Виміри індивідуальності бренду», з якої випливає, що є п'ять основних вимірів, які відіграють роль у кольоровій індивідуальності бренду, які покладені в аналогічні дослідження по всьому світу.

На вітчизняних теренах це питання є поки що білою плямою, як у галузі психології, так і в галузі маркетингу. Окремо можна виділити внесок Т.О. Примака, В.Ф. Петренко, А.Г. Шмельова, Е.О. Артем'євої.

Метою статті є узагальнення існуючих психологічних підходів щодо кольоросприйняття, їх авторська оцінка; надання фактологічного підтвердження думки, що колір відіграє ключову роль в процесі сприйняття продукції та бренду в цілому, проаналізувавши результати діяльності компаній, відомих у всьому світі; проведення аналогії з вітчизняними ринками, провівши необхідні дослідження української цільової аудиторії.

Виклад основного матеріалу. Вдале колірне оформлення інтер'єру притягує покупців, створює особливу атмосферу, сприяє комфортному проведенню часу. Згідно з результатами, отриманими в ході численних психологічних експериментів, вчені зробили висновок, що колір певним чином впливає на сприйняття людиною ваги тіла, температури приміщення і віддаленості об'єкту. Також встановлено, що урівноважене в колірному відношенні середовище притягує та надихає, створює творчу атмосферу, заспокоює і покращує спілкування людей між собою. Колір істотно впливає на психоінтелектуальний стан людини. Кольори звертаються до почуттів, а не до логіки людини.

Як показують спеціальні дослідження, 80% кольору і світла «поглинаються» нервовою системою і тільки 20% – зором. Між колірним рішен-